

 Nordsjælland
 J.nr. 21/03678
 Ref. ANT
 Den 22. marts 2021

Den lokale projektgruppe for Naturnationalpark Gribskov 2. møde afholdt som videomøde 11. marts 2021 kl 15-17.45
REFERAT

NST har den 17. februar udsendt "Projektbeskrivelse og overordnede retningslinjer for forvaltning af Naturnationalpark Gribskov" som baggrund for drøftelserne på dette møde.

Deltagere:

Danmarks Jægerforbund, Nordsjælland	Finn Poulsen
Danmarks Naturfredningsforening	Søren Mark Jensen
Friluftsrådet i Nordsjælland	Poul Erik Pedersen
Dansk Ornitologisk Forening, Nordsjælland	Jens Lykkebo
Museum Nordsjælland	Liv Appel
Nordsjællands Landboforening	Andreas Höll
Hillerød Kommune	Kirstine Thoresen-Lassen
Gribskov Kommune	Dennis Mejer Grønnegaard
Danmarks Idræts-Forbund	Bo Simonsen
Dansk Vandrelaug	Ruth Pedersen
Nationalpark Kongernes Nordsjælland, sekr.	Marianne Lund Ujvari
Nationalpark Kongernes Nordsjælland, formand	Carl Bruun
Nationalpark Kongernes Nordsjælland, nationalparkrådet	Ole Caspersen
Nationalpark Kongernes Nordsjælland, nationalparkrådet	Andreas Kelager
Repr. fra rytternes paraplyorganisation i Nordsjælland	Sally Schlichting
Lokalråd Mårum-Kagerup	Louise Hyldborg Lundstrøm
Lokalråd Nødebo	Helle Barker
Naturstyrelsen:	Jens Bjerregaard Christensen
	Anna Thormann
	Jens Bach
	Jan-Erik Løvgren
	Tim Falck Weber
	Torben Hoch

Afbud fra

Lokal repr. fra cykelsporten / MTB

Jørgen Skourup

Dagsorden

1. Velkomst ved Naturstyrelsen
2. Præsentation og beskrivelse af projektforslag Gribskov
3. Præsentation af særlige elementer fra udkastet: Eks. valg af dyr, græsningstryk, bestandsregulering, friluftsliv, hegn, indgange, etablering mm
4. Processtatus – herunder drøftelser fra møderne i de øvrige arbejdsgrupper
5. Bordet rundt med fokus på input ift. ovenstående særlige emner (3-5 min per deltager).
6. Opsummering og afrunding ved Naturstyrelsen
7. Evt.

- 1) Skovrider ved Naturstyrelsen Nordsjælland, Jens Bjerregaard Christensen (JBC), bød velkommen til mødet, og orienterede om, at der ville blive lavet et referat fra mødet, og at projektgruppemedlemmernes indlæg på mødet eller supplerende skriftlige kommentarer ift. planforslaget kan fremsendes til Naturstyrelsen efter mødet.
- 2) Jens Bjerregaard Christensen præsenterede kort de overordnede linjer i det udsendte materiale. Bl.a. foreslås Naturnationalpark Gribskov (NNP) udvidet, så grænsen mod syd går langs Kildeportvej, hvorved det samlede areal bliver på 1.300 ha. Baggrunden for denne udvidelse er dels Slots- og Kulturstyrelsens bekymringer ift. Unesco-området og Stjernen, dels ønsket om at gøre NNP større og sidst men ikke mindst mulighed for at sikre en mere håndterlig afgrænsning og bedre adgangsforhold ved at følge eksisterende offentlige veje.
- 3) Anna Thormann præsenterede herefter en række temaer fra planudkastet. Det var bl.a. valg af dyr, fastlæggelsen af græsningstrykket, forvaltningen af dyrene, hegnet, indgange samt infrastrukturen for friluftslivet. Endvidere blev også kort berørt de forventede aktiviteter i etableringsperioden frem mod NNP åbningen.
- 4) Fra Naturstyrelsens hovedkontor deltog Uffe Strandby, som gav en helt aktuel melding fra de møder, som er afholdt i de to nationale arbejdsgrupper.

Fra den videnskabelig arbejdsgruppe var hovedoverskrifterne: Vægt på størrelsen af NNP, fokus på de biodiversitetsfremmende tiltag i etableringsperioden, fokuseret forvaltning, monitoring (arter, friluftsliv, processer), dyrene og formidling. Gruppen udtrykte bl.a. bekymring ift. en række u hensigtsmæssige præmisser ift. dyrene (mærkning, smitterisiko, ådsler mv.).

Fra interessentarbejdsgruppen var hovedoverskrifterne i en vis udstrækning de samme som i den videnskabelige arbejdsgruppe. Dog var der endvidere flere drøftelser omkring friluftslivets muligheder i NNP – også set i lyset af processen med de næste 13 NNP. Gruppen pegede på vigtigheden af at huske friluftslivet i monitoring/effektovervågning af NNP.

5) Bordrunde – her refereres de enkelte interessenters meldinger.

Lokalråd Nødebo – Helle Barker

Lokalrådet havde en række spørgsmål til materialet, herunder omkring baggrunden for udvidelsen af NNP. Lokalrådet var bekymrede for den uvedkommende støj i NNP fra Lokalbanens tyfonering og fra trafikken på Gillelejevej.

Lokalrådet efterspørger flere indgange til NNP fra Nødebo-området. Eksempelvis fra Skolestien. Supplerende materiale/kort fremsendes til NST.

Lokalrådet spørger endvidere til om den tunge trafik omkring flisdepotet i Søsken vil kunne flyttes eller vil aftage med etableringen af NNP.

Rytternes paraplyorganisation i Nordsjælland – Sally Schlichting:

Rytterne føler sig hørt, og kan se mange gode takter i det foreliggende forslag.

De peger på en række konkrete områder, hvor de ser problemstillinger ift. indgange og rytternes adgang til og omkring området. Det gælder særligt i området vest for Nødebo samt i den nordligste del af NNP. Kortmateriale eftersendes til NST.

Nationalpark Kongernes Nordsjælland – formand Carl Bruun og sekretariatsleder Marianne Lund Ujvari:

Bestyrelsen bakker op om det materiale, som nationalparkrådet har udarbejdet vedrørende NNP.

Fra Nationalparken understreges ønsket om at sikre et stærkt samarbejde mellem Nationalparken og Naturnationalparken – især hvad angår formidlingen og udviklingen.

Nationalpark Kongernes Nordsjælland, nationalparkrådet – Ole Caspersen:

Nationalparkrådet er bredt sammensat med 5 forskellige temagrupper. Hver gruppe har givet deres meldinger om NNP, som er samlet i en fælles tilbagemelding fra nationalparkrådet, der er sendt til NST. De 5 temagrupper er ikke på alle punkter enige, men der er en række fælles meldinger: Bekymring over det høje hegn omkring NNP, og der peges bl.a. på et andet valg af dyr, og/eller en reduktion af jagttrykket. Rådet peger også på at de gerne ser en mere tydelig kobling mellem NNP og nationalparken – ikke mindst på den formidlingsmæssige del. Rådet peger endvidere på det vigtige i at prioritere en ordentlig baseline og efterfølgende monitoring – både vedr. natur, kulturhistorie og den rekreative brug.

Nationalpark Kongernes Nordsjælland, nationalparkrådet – Andreas Kelager:

Supplerer ovenstående – ift. vigtigheden af monitoring og formidling, som steder hvor NNP og nationalpark bør finde sammen.

Dansk Vandrelaug (DVL) – Ruth Pedersen:

Vandrerne ser med glæde på gode muligheder for at kunne fortsætte deres aktiviteter, også i NNP.

Forslaget er blevet drøftet bredt i Vandrelauget. Der peges både på de lokale forhold – nemlig at der savnes bedre adgang fra Nødebo, og mere generelt tager positivt mod muligheden for ugentlig bilkørsel for særlige grupper.

Ift. stilleområderne – vil dette betyde at der ikke længere afspærres omkring fiskeørnereden? NST: Nej, dette reguleres gennem Naturbeskyttelsesloven, så fortsat afspærring i yngletiden vil fortsat være en mulighed jf. bestemmelserne her.

Danmarks Idrætsforbund (DIF) – Bo Simonsen:

DIF ser gode takter i udvidelsen af NNP og hegnet med de påtænkte indgange og ankomstarealer. Særligt ser man dog gerne endnu flere ”små” indgange rettet mod de lokale beboere.

Forbundet er fortsat bekymret over forslagetets formuleringer, som indikerer yderligere begrænsninger ift. fladefærdsele, og som derved vil presse de organiserede aktiviteter yderligere.

Endvidere rettes opmærksomheden mod adgangsforholdene til stævnepladserne rundt om NNP.

Hillerød Kommune – Kirstine Thoresen-Lassen:

Kommunen er gået ind i projektet omkring vildere kommuner, og glæder sig over etableringen af NNP.

Der er en række konkrete bemærkninger til planudkastet som fremsendes særskilt, dog nævnes eksempelvis Parforcecykelruten, som ikke er med på kortene.

Kommunen peger på forhold omkring parkeringsforholdene og græsning, som kommer til at indgå i den kommende myndighedsbehandling.

Gribskov Kommune – Dennis Mejer Grønnegaard:

Kommunen anbefaler, at man i formidlingen af nationalparken og projektet tager hånd om den underliggende natursyns debat – om ”hvad der er rigtig natur”.

Især synes der er være en formidlingsmæssig udfordring i at projektudkastet beskriver at naturen i NNP efterlades ”urørt med et minimum af forvaltning”, når man indleder etableringen med en omfattende række tiltag/aktiviteter.

Projektudkastet er tydelig ift. at ”Naturen og biodiversiteten har førsteprioritet i området og øvrige aktiviteter er underordnet hensynet til biodiversiteten”. Anbefaler en klarhed af hvad det betyder i praksis. Det må forventes, at NNP vil have en stor attraktionsværdi, og NNP vil tiltrække flere besøgende til Gribskov end i dag. Derfor bør det overvejes om NNP reelt bliver et sted til ro og fordybelse som det står beskrevet i projektudkastet, med mindre man har særligt fokus på denne problemstilling.

Anbefaler, at der laves en baseline og der fx opsættes målbilleder, så det kan tydeliggøres, hvad man arbejder henimod og ønsker at opnå. Det vil også give de bedste forudsætninger for evaluering af indsatserne og de nye forvaltningstiltag. Hvis initialindgrebene sker umiddelbart, og der går et stykke tid før græsningstryk kommer op på ”niveau”, så kan der komme righoldig oplomstring af bla.

Bjergørhvene og ørnebregner. Er der gjort nogle overvejelser om evt. at imødegå den problemstilling?

Ift. lovgivning og myndighedsbehandling, så stiller tidsplanen store krav til ansøgningsmaterialet med nødvendige vurderinger af påvirkninger, for at kommunerne kan behandle sagerne i det ønskede tempo. Sker der miljøvurdering forlods? Vil arbejde for at få et samarbejde op at stå med Hillerød, så vi kan få en god og ensartet sagsbehandling.

Lokalråd Mårum-Kagerup – Louise Hyldborg Lundstrøm

Forslaget har været drøftet – og bliver det fortsat i lokalrådet og lokalområdet i det hele taget. Lokalrådet ser tre overordnede problemstillinger:

- 1) Skrald og forurening – et øget antal brugere pga. NNP vil presse den aktuelle situation yderligere, hvor der er skrald og toiletefterladenskaber alt for mange

- steder. Vigtigt at toiletter tænkes ind fra starten. Samtidig skal NST være obs på at en udbygning af faciliteterne kan medvirke til at øge antallet af besøgende.
- 2) I udgangspunktet en god tanke, at der på bestemte tidspunkter kan køres fra Kagerup til Multebjerg – men vær obs på hvordan kørslen kan kontrolleres, så det ikke tager overhånd.
 - 3) Der ses i dag allerede problemer omkring parkeringen ved Kagerup Station – eksempelvis meget synligt da der var trukket skiløjper i skoven i januar, og så mange gæster, at bussen ikke kunne nå frem til stationen. Derfor er det helt centralt at NST og Gribskov Kommune går tæt ind i en dialog om at håndtere de konkrete udfordringer med flere gæster til NNP gennem hastighedsregulering, cykelstianlæg eller andre tiltag.
- Lokalrådet vil gerne være en del af den fortsatte proces omkring NNP – hvordan kommer det til at ske?

Nordsjællands Landboforening – Andreas Höll:

Landboforeningen finder, at NST har truffet en række gode valg ift. dyrene. Både at heste udelades og at der vælges ikke reproducerende kreaturer. Også NST forsigtige tilgang til kadaverpladser bakkes op.

I opstarten skal der holdes fokus på hvordan følgevirkningerne omkring det øgede antal skovgæster (affald/forurening) imødegås. Ellers kan det give betydelige skader på NNP image.

Landboforeningen håber på at kunne være en del af det fortsatte arbejde omkring NNP.

Museum Nordsjælland – Liv Appel:

Museet peger på en række konkrete steder, hvor forholdene omkring fortidsminderne bør præciseres – eksempelvis omkring parforcevejene, hvordan der konkret arbejdes på de arealer, hvor hydrologien genoprettes (fræsning?), hvilke konkrete aftaler der er med Slots- og Kulturstyrelsen mv. Hvordan tænker NST at håndtere de bevoksninger, som er bevaringsværdig kulturskov – eksempelvis de første plantninger i Gribskov? Museet fremsender en række konkrete kommentarer til NST.

Ift. Museumsloven vil det være Museum Nordsjælland, som er myndighed eksempelvis i ft. de konkrete anlægsprojekter (hegn, ankomstarealer mv.).

Dansk Ornitologisk Forening (DOF) – Jens Lykkebo:

Fortællingen om NNP og hele formidlingen af NNP skal pege i retningen af det nye naturstyn som har været baggrund for at oprette NNP.

Der skal sikres langsigtede mål for sammenhængen mellem NNP og nationalparken, hvor NNP skal ses som en særlig natur-del af nationalparken.

NST bør tage fat i en nærmere gennemgang af NNP ift. IUCN kriterierne for nationalparker mv. Dette skal bl.a. forebygge, at der igangsættes indsatser, som på sigt kan spænde ben for at NNP kan omfattes af disse standarder.

DOF vil igen gerne bemærke, at NNP udgør ca. 6% af det samlede skovareal i Nordsjælland, og finder derfor, at der er derfor god plads til at et så lille areal reserveres til natur.

DOF spørger til hvor mange af elementerne i udkastet der reelt er besluttet og hvilke der er forslag, som kan ændres/tilpasses?

DOF Nordsjælland bidrager gerne med foreningens mange data om fuglene i NNP.

Friluftsrådet – Poul Erik Pedersen:

Friluftsrådet noterer sig, at NST har truffet en række valg ift. dyr mv., som kan være med til at forebygge konflikter mellem NNP og friluftslivet.

I forhold til tilgængelighed noterer man sig muligheden for kørsel til Multebjerg, men peger på at det skal tydeliggøres hvilke indgange, der er kørestolsegnede og hvilke der ikke er.

Friluftsrådet ser med bekymring på om elgen er et godt valg – er antallet for højt? Vil dyrene kunne tåle de mange besøgende inden for hegnet?

Friluftsrådet savner på en række punkter, at forslaget gøres mere konkret/tydeligt: Tydeliggørelse/konkretisering af de kompenserende tiltag, der igangsættes uden for NNP, hvordan NST tænker sig at administrere tilladelser ift. det organiserede friluftsliv, tydeliggørelse af formidlingsindsatsen, hvordan sikre overvågning og evaluering af NNP påvirkning af friluftslivet.

Hvornår forventer NST at revidere forvaltningsplanen?

Friluftsrådet håber på at være med i den fortsatte proces omkring NNP.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) – Søren Mark Jensen:

DN er på nationalt plan meget positive over for beslutningen om naturnationalparker, men i de lokale foreninger er holdningerne mere delte. Det er især principperne ift. hegn, der deler vandene. DN ser med interesse på stilleområderne og mener at fokuseringen på prioritering af biodiversitet gerne må være endnu tydeligere, så vi eksempelvis kan se om orienteringsløb og MTB løb kan holdes ude fra stilleområderne.

DN peger på, at den meget fokus på infrastruktur rettet mod friluftslivet risikerer at medføre endnu flere besøgende i NNP. Jo større og flere faciliteter desto flere besøgende.

Græsningstrykket synes velbegrunder, men hvis det er for lavt indledningsvist, risikerer man en tilgroning, som det kan være svært at vende.

DN eftersøger mere tydelighed om reguleringen af de store græssere – hvem regulerer og hvordan, bliver kødet solgt osv.? DN peger endvidere på at man hellere så en reaktiv regulering af dyrene, frem for den proaktive regulering, som NST har foreslået for de udsatte dyr.

Hvor lang forventes etableringsfasen at blive – og bliver indtægterne fra træsalget kanaliseret tilbage til NNP?

NST bør benytte det momentum som er i naturpolitikken netop nu til at få gjort op med en række af de EU regler om øremærker og kadavere mv. som spænder ben for en fornuftig håndtering af dyrene i NNP.

Danmarks Jægerforbund Nordsjælland – Finn Poulsen:

Jægerne er fortsat meget betænkelige ved det høje hegn og virkningen på vildtets frie bevægelighed. Mht. dyrene i hegningen er der bekymring for smittetryk som helhed og specifikt ift. om elgene vil trives med NNP publikumsinteresse.

Gør opmærksom på, at den folkelige opbakning til NNP vil være følsom over for oplevelsen af syge eller døende dyr.

Jægerne vil gerne fortsat være en del af processen omkring NNP, herunder bidrage ift. regulering af invasive arter som mårhund og mink.

Sponz MTB klub – Jørgen Skourup:

Deltog ikke på mødet, men er inviteret til at indsende bemærkninger til det udsendte materiale.

6) Opsummering og afrunding ved Naturstyrelsen

Førinden opsamlingen gav JBC mulighed for en række afsluttende kommentarer og spørgsmål fra projektgruppens medlemmer.

Er beløbene afsat til NNP fornuftig anvendelse af statens midler, eller kunne der opnås mere natur på anden vis?

Vær opmærksomme på at der planlægges fornuftigt, så omfanget af besøgende ikke eksploderer.

Vil der komme oversigter over økonomien i NNP?

Fokus på friluftslivet og de store græssere. Nationalparken er med i et forskningsprojekt, som forhåbentlig vil give nyttig viden til NNP.

JBC kvitterede for projektgruppens medlemmers mange gode og væsentlige inputs på mødet. Heraf er flere emner rejst af flere medlemmer – eksempelvis spørgsmålet om hegnslinjen og indgange ved Nødebo samt om muligheder/begrænsninger ift. aktiviteterne i og udenfor NNP stilleområder. Vi tager alle inputs med i det videre arbejde.

Alle supplerende bemærkninger fra projektgruppens medlemmer skal være NST i hænde senest 15./16. marts.

7) Evt.